

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
της 30ής Απριλίου 1996 *

Στην υπόθεση C-194/94,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του tribunal de commerce de Liège (Βέλγιο) προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο των διαφορών που εκκρεμούν ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

CIA Security International SA

και

Signalson SA,

Securitel SPRL,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία του άρθρου 30 της Συνθήκης ΕΚ και της οδηγίας 83/189/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 28ης Μαρτίου 1983, για την καθιέρωση μιας διαδικασίας πληροφόρησης στον τομέα των τεχνικών προτύπων και προδιαγραφών (ΕΕ L 109, σ. 8), όπως έχει τροποποιηθεί με την οδηγία 88/182/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 1988 (ΕΕ L 81, σ. 75),

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους G. C. Rodríguez Iglesias, Πρόεδρο, K. N. Κακούρη, D. A. O. Edward και J.-P. Puissochet, προέδρους τμήματος, G. F. Mancini, J. C. Moitinho de Almeida, P. J. G. Kapteyn, C. Gulmann (εισηγητή), J. L. Murray, H. Ragnemalm και L. Sevón, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. B. Elmer

γραμματέας: D. Louterman-Hubeau, κύρια υπάλληλος διοικήσεως,

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

- η CIA Security International SA, εκπροσωπούμενη από τον C. van Rutten, δικηγόρο Λιέγης,
- η Signalson SA, εκπροσωπούμενη από τον V.-V. Dehin, δικηγόρο Λιέγης,
- η Securitel SPRL, εκπροσωπούμενη από τον J.-L. Brandenburg, δικηγόρο Λιέγης,
- η Βελγική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον J. Devadder, διευθυντή διοικήσεως στο Υπουργείο Εξωτερικών,
- η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον E. Röder, Ministerialrat στο ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομίας,
- η Ολλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον A. Bos, νομικό σύμβουλο,
- η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπούμενη από τον S. Braviner, του Treasury Solicitor's Department, και από την E. Sharpston, barrister,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τους R. Wainwright, κύριο νομικό σύμβουλο, και J.-F. Pasquier, δημόσιο υπάλληλο κράτους μέλους αποσπασμένο στη Νομική Υπηρεσία,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις προφορικές παρατηρήσεις της CIA Security International SA, εκπροσωπούμενης από τον C. van Rutten, της Signalson SA, εκπροσωπούμενης από τον V.-V. Dehin, της Βελγικής Κυβερνήσεως, εκπροσωπούμενης από τον D. Jacob, βοηθό σύμβουλο στο Υπουργείο Εσωτερικών, της Ολλανδικής Κυβερνήσεως, εκπροσωπούμενης από τον J. S. van den Oosterkamp, βοηθό νομικό σύμβουλο, της Κυβερνήσεως του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπούμενης από τον S. Braviner και από την E. Sharpston, και της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τους R. Wainwright και J.-F. Pasquier, κατά τη συνεδρίαση της 5ης Ιουλίου 1995,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 24ης Οκτωβρίου 1995,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Με παρεμπύπτουσα απόφαση της 20ής Ιουνίου 1994, που περιήλθε στο Δικαστήριο στις 4 Ιουλίου 1994, το tribunal de commerce de Liège υπέβαλε στο Δικαστήριο, δυνάμει του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ, έξι προδικαστικά ερωτήματα ως προς την ερμηνεία του άρθρου 30 της συνθήκης αυτής και της οδηγίας 83/189/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 28ης Μαρτίου 1983, για την καθιέρωση μιας διαδικασίας πληροφόρησης στον τομέα των τεχνικών προτύπων και προδιαγραφών (ΕΕ L 109, σ. 8, στο εξής: οδηγία 83/189), όπως έχει τροποποιηθεί με την οδηγία 88/182/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 1988 (ΕΕ L 81, σ. 75).

- 2 Τα ερωτήματα αυτά ανέκλυψαν στο πλαίσιο διαφορών μεταξύ της εταιρίας CIA Security International (στο εξής: CIA Security) και των εταιριών Signalson SA (στο εξής: Signalson) και Securitel SPRL (στο εξής: Securitel), οι οποίες είναι επιχειρήσεις ασφαλείας, υπό την έννοια του βελγικού νόμου της 10ης Απριλίου 1990, περί των επιχειρήσεων φυλάξεως, των επιχειρήσεων ασφαλείας και των εσωτερικών υπηρεσιών φυλάξεως (στο εξής: νόμος περί των επιχειρήσεων ασφαλείας).
- 3 Κατά το άρθρο 1, παράγραφος 3, του νόμου αυτού, «Ως επιχείρηση ασφαλείας υπό την έννοια του παρόντος νόμου νοείται κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που ασκεί δραστηριότητα συνισταμένη στην παροχή προς τρίτους, μόνιμω ή περιστασιακώς, υπηρεσιών εφευρέσεως, συνδέσεως και συντηρήσεως συστημάτων και εγκαταστάσεων συναγερομού».
- 4 Κατά το άρθρο 1, παράγραφος 4, του νόμου περί των επιχειρήσεων ασφαλείας, «Το παρόν άρθρο αφορά τα συστήματα και τις εγκαταστάσεις συναγερομού που αποσκοπούν στην πρόληψη ή στην επισήμανση αδικημάτων κατά προσώπων ή αγαθών».
- 5 Το άρθρο 4 του νόμου αυτού ορίζει ότι «Κανείς δεν μπορεί να εκμεταλλεύεται επιχείρηση ασφαλείας χωρίς προηγούμενη άδεια του Υπουργού Εσωτερικών. Η άδεια χορηγείται μόνον εάν η επιχείρηση πληροί τις προϋποθέσεις του παρόντος νόμου και τις σχετικές με τα χρηματοδοτικά μέσα και τον τεχνικό εξοπλισμό προϋποθέσεις, τις οποίες καθορίζει ο Βασιλιάς (...)».
- 6 Το άρθρο 12 του νόμου περί των επιχειρήσεων ασφαλείας ορίζει ότι «Δεν επιτρέπεται η εμπορία ή η καθ' οιονδήποτε άλλον τρόπο διάθεση προς τους χρήστες των συστημάτων και εγκαταστάσεων συναγερομού που αφορά το άρθρο 1, παράγραφος 4, και των εξαρτημάτων τους, παρά μόνον αφού έχουν προηγουμένως εγκριθεί σύμφωνα με τη διαδικασία που καθορίζει ο Βασιλιάς (...)».

- 7 Η διαδικασία αυτή καθορίστηκε με το βασιλικό διάταγμα της 14ης Μαΐου 1991, περί καθορισμού της διαδικασίας εγκρίσεως των συστημάτων και εγκαταστάσεων συναγερμού τα οποία αφορά ο νόμος της 10ης Απριλίου 1990, περί των επιχειρήσεων φυλάξεως, των επιχειρήσεων ασφαλείας και των εσωτερικών υπηρεσιών φυλάξεως (στο εξής: διάταγμα της 14ης Μαΐου 1991).
- 8 Το άρθρο 2, παράγραφος 1, του διατάγματος αυτού ορίζει ότι «Κανένας κατασκευαστής, εισαγωγέας, έμπορος χονδρικής ή άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο δεν μπορεί, εντός του Βελγίου, να εμπορευέται ή να διαθέτει καθ' οποιονδήποτε άλλον τρόπο προς τους χρήστες νέο υλικό, εάν αυτό δεν έχει προηγουμένως εγκριθεί από επιτροπή συσταθείσα προς τούτο, η οποία στο εξής θα καλείται "Επιτροπή Υλικού"».
- 9 Από τα άρθρα 4 έως 7 του διατάγματος της 14ης Μαΐου 1991 προκύπτει ότι της ενδεχομένης εγκρίσεως του υλικού προηγούνται εξέταση του υλικού και δοκιμές.
- 10 Κατά το άρθρο 5, η εξέταση συνίσταται στην εξατομίκευση του υλικού, στον έλεγχο των ηλεκτρονικών κυκλωμάτων σε αντιπαράβολή προς τα έγγραφα που υποβάλλει ο κατασκευαστής και στον έλεγχο των ελαχίστων απαιτούμενων λειτουργιών. Οι δοκιμασίες στις οποίες υποβάλλεται το υλικό, οι οποίες προβλέπονται από το άρθρο 6 του διατάγματος της 14ης Μαΐου 1991, αφορούν τη λειτουργική επάρκεια, τον μηχανισμό, την αξιοπιστία της μηχανικής και/ή της ηλεκτρονικής λειτουργίας, τη μη αντίδραση στα παραπλανητικά σήματα κινδύνου, την προστασία από την εξαπάτηση ή την απόπειρα εξουδετερώσεως του υλικού. Προς τούτο, το υλικό υποβάλλεται στις απαιτούμενες δοκιμές σύμφωνα με τα παραρτήματα 3 και 4 του εν λόγω διατάγματος.
- 11 Το άρθρο 8 του διατάγματος της 14ης Μαΐου 1991 ορίζει ότι, «Αν ο αιτών αποδείξει, μέσω των απαραίτητων εγγράφων, ότι το υλικό του έχει ήδη υποβληθεί σε δοκιμασίες τουλάχιστον ισοδύναμες προς αυτές που περιγράφονται στο άρθρο 7, σε εγκεκριμένο εργαστήριο εντός άλλου κράτους μέλους της ΕΟΚ,

σύμφωνα με τις προδιαγραφές της ΕΟΚ, και ότι το υλικό εγκρίθηκε το πολύ τρία έτη πριν από την ημερομηνία της υποβαλλομένης αιτήσεως, ένας από τους οργανισμούς του άρθρου 4, παράγραφος 1, υποβάλλει το υλικό μόνο στις δοκιμασίες στις οποίες δεν έχει ακόμη υποβληθεί εντός του άλλου κράτους μέλους της ΕΟΚ».

- 12 Εξάλλου, από τη δικογραφία προκύπτει ότι το διάταγμα της 14ης Μαΐου 1991 δεν κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή σύμφωνα με τη διαδικασία ενημερώσεως περί των τεχνικών κανόνων που προβλέπει η οδηγία 83/189 και ότι, κατόπιν αιτιολογημένης γνώμης που εξέδωσε η Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 169 της Συνθήκης ΕΟΚ, η Βελγική Κυβέρνηση κοινοποίησε τον Φεβρουάριο του 1993 ένα νέο σχέδιο βασιλικού διατάγματος περί καθορισμού της διαδικασίας εγκρίσεως των συστημάτων και εγκαταστάσεων συναγερμού. Το σχέδιο αυτό, το οποίο κυρώθηκε στις 31 Μαρτίου 1994, ταυτίζεται κατ' ουσίαν προς το διάταγμα της 14ης Μαΐου 1991 το οποίο και κατάργησε, με τη μόνη διαφορά ότι το άρθρο 8 του διατάγματος της 14ης Μαΐου 1991 τροποποιήθηκε σύμφωνα με τις υποδείξεις της Επιτροπής.
- 13 Οι τρεις εταιρίες-διάδικοι της κύριας δίκης είναι ανταγωνίστριες και έχουν ως κύρια εμπορική δραστηριότητα την κατασκευή και την πώληση συστημάτων και εγκαταστάσεων συναγερμού.
- 14 Στις 21 Ιανουαρίου 1994 η CIA Security άσκησε, ενώπιον του tribunal de commerce de Liège, αγωγές με αίτημα να υποχρεωθούν η Signalson και η Securitel να παύσουν τις αθέμιτες μεθοδεύσεις τους τις οποίες ακολούθησαν τον Ιανουάριο του 1994. Η CIA Security στήριξε τα αιτήματά της στα άρθρα 93 και 95 του βελγικού νόμου της 14ης Ιουλίου 1991 περί εμπορίας, τα οποία απαγορεύουν τις ενέργειες που αντιβαίνουν στα χρηστά εμπορικά ήθη. Συγκεκριμένα, η CIA Security προσάπτει στη Signalson και στη Securitel ότι τη δυσφήμισαν, ισχυριζόμενες, μεταξύ άλλων, ότι ένα σύστημα ασφαλείας κατά των διαρρήξεων το οποίο αυτή εμπορεύεται — το σύστημα Andromède — δεν πληροί τις προϋποθέσεις της βελγικής νομοθεσίας περί των συστημάτων ασφαλείας.
- 15 Η Signalson και η Securitel άσκησαν ανταγωγές με κύριο αίτημα να απαγορευθεί στη CIA Security να συνεχίσει τις δραστηριότητές της, για τον λόγο ότι δεν έχει λάβει άδεια λειτουργίας ως επιχείρηση ασφαλείας και ότι εμπορεύεται μη εγκεκριμένο σύστημα συναγερμού.

- 16 Το tribunal de commerce de Liège, με παρεμπόδιση απόφασή του, έκρινε ότι, μολονότι οι κύριες αγωγές και οι ανταγωγές έχουν ως αίτημα την επιβολή κυρώσεων για αθέμιτες πρακτικές που απαγορεύονται από τον νόμο περί εμπορίας, παρά ταύτα οι πρακτικές αυτές πρέπει να εκτιμηθούν βάσει του νόμου περί των επιχειρήσεων ασφαλείας και του διατάγματος της 14ης Μαΐου 1991.
- 17 Στη συνέχεια, το αιτούν δικαστήριο διαπίστωσε, αφενός, ότι, εάν η CIA Security παρέβη τον νόμο περί των επιχειρήσεων ασφαλείας και το διάταγμα της 14ης Μαΐου 1991, οι αγωγές της μπορούν να κηρυχθούν απαράδεκτες ελλείψει ενεργητικής νομιμοποίησης και εννόμου συμφέροντος και, αφετέρου, ότι, εάν ο νόμος περί των επιχειρήσεων ασφαλείας και το διάταγμα της 14ης Μαΐου 1991 δεν συμβιβάζονται με το κοινοτικό δίκαιο, είναι αβάσιμες οι ανταγωγές της Signalson και της Securitel περί παύσεως των παραβάσεων των κανόνων αυτών.
- 18 Το tribunal de commerce de Liège, διατηρώντας αμφιβολίες ως προς το αν η επίμαχη βελγική κανονιστική ρύθμιση συμβιβάζεται με το άρθρο 30 της Συνθήκης και έχοντας διαπιστώσει ότι η ρύθμιση αυτή δεν κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή πριν από τη θέσπισή της, σύμφωνα με την οδηγία 83/189, αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:
- «1) Δημιουργεί ο νόμος της 10ης Απριλίου 1990, περί των επιχειρήσεων φυλάξεως, των επιχειρήσεων ασφαλείας και των εσωτερικών υπηρεσιών ασφαλείας, ειδικότερα δε τα άρθρα 4 και 12 αυτού, ποσοτικούς περιορισμούς κατά την εισαγωγή ή περιλαμβάνει μέτρα αποτελέσματος ισοδυνάμου προς ποσοτικό περιορισμό απαγορευόμενο από το άρθρο 30 της Συνθήκης ΕΟΚ;
- 2) Συμβιβάζεται το βασιλικό διάταγμα της 14ης Μαΐου 1991, περί καθορισμού της διαδικασίας εγκρίσεως των συστημάτων και εγκαταστάσεων συναγερ-

μού που αφορά ο νόμος της 10ης Απριλίου 1990, ιδίως δε τα άρθρα 2 και 8 αυτού, προς το άρθρο 30 της Συνθήκης, το οποίο απαγορεύει τους ποσοτικούς περιορισμούς κατά την εισαγωγή καθώς και τα μέτρα αποτελέσματος ισοδυνάμου προς ποσοτικό περιορισμό;

- 3) Περιλαμβάνει ο προαναφερθείς νόμος της 10ης Απριλίου 1990, ιδίως δε τα άρθρα 4 και 12 αυτού, τεχνικούς κανόνες που έπρεπε προηγουμένως να ανακοινωθούν στην Επιτροπή, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 8 της οδηγίας 83/189/ΕΟΚ;
- 4) Περιλαμβάνει το βασιλικό διάταγμα της 14ης Μαΐου 1991, ιδίως τα άρθρα 2 και 8 αυτού, τεχνικούς κανόνες που έπρεπε προηγουμένως να ανακοινωθούν στην Επιτροπή, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 8 της οδηγίας 83/189/ΕΟΚ;
- 5) Είναι ανεπιφύλακτες και αρκούντως σαφείς οι διατάξεις της οδηγίας 83/189/ΕΟΚ του Συμβουλίου, για την καθιέρωση μιας διαδικασίας στον τομέα των τεχνικών προτύπων και προδιαγραφών, ιδίως δε τα άρθρα 8 και 9 αυτής, ώστε να μπορούν οι ιδιώτες να τις επικαλούνται ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων;
- 6) Επιβάλλουν το κοινοτικό δίκαιο και η προστασία της οποίας πρέπει να τυγχάνει ο ιδιώτης κατ' εφαρμογήν του δικαίου αυτού την υποχρέωση στα εθνικά δικαστήρια να αρνούνται την εφαρμογή ενός εθνικού τεχνικού κανόνα που δεν ανακοινώθηκε στην Επιτροπή από το κράτος μέλος που τον θέσπισε, σύμφωνα με την υποχρέωση που προβλέπει το άρθρο 8 της οδηγίας 83/189/ΕΟΚ του Συμβουλίου;»

Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

- ¹⁹ Επισημαίνεται καταρχάς ότι, κατά τη Βελγική Κυβέρνηση, τη Signalson και τη Securitel, κάθε ερώτημα περί του αν το διάταγμα της 14ης Μαΐου 1991 συμβιβάζεται με το κοινοτικό δίκαιο έχει καταστεί άνευ αντικειμένου, δεδομένου ότι

το εθνικό δικαστήριο οφείλει, στο πλαίσιο της διαδικασίας κατά την οποία εκδικάζει την υπόθεση, να εφαρμόζει τον νόμο που ισχύει κατά τον χρόνο που αποφαινεται και ότι, από την έναρξη της δίκης, το διάταγμα της 14ης Μαΐου 1991 είχε αντικατασταθεί με το βασιλικό διάταγμα της 31ης Μαρτίου 1994, το οποίο, και κατά την Επιτροπή, συμβιβάζεται με το κοινοτικό δίκαιο.

- 20 Η άποψη αυτή δεν μπορεί να γίνει δεκτή. Συγκεκριμένα, από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να εκτιμά το περιεχόμενο των εθνικών διατάξεων και τον τρόπο με τον οποίο αυτές πρέπει να εφαρμοσθούν (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 7ης Δεκεμβρίου 1995, C-45/94, Ayuntamiento de Ceuta, Συλλογή 1995, σ. I-4385, σκέψη 26). Δεδομένου ότι το εθνικό δικαστήριο βρίσκεται σε καλύτερη θέση προκειμένου να εκτιμήσει, ενόψει των ιδιαιτεροτήτων των ενδίκων διαφορών, το αν υπάρχει ανάγκη εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως προκειμένου να αποφανθεί, τα προδικαστικά ερωτήματα δεν μπορούν να θεωρηθούν ότι έχουν καταστεί άνευ αντικειμένου λόγω του ότι το διάταγμα της 14ης Μαΐου 1991 αντικαταστάθηκε με το διάταγμα της 31ης Μαρτίου 1994.
- 21 Κατόπιν αυτού, πρέπει πρώτα να δοθεί απάντηση στο τρίτο, τέταρτο, πέμπτο και έκτο προδικαστικό ερώτημα.

Επί του τρίτου και του τετάρτου ερωτήματος

- 22 Με το τρίτο και το τέταρτο ερώτημα, το εθνικό δικαστήριο ερωτά κατ' ουσίαν εάν κανόνες όπως τα άρθρα 4 και 12 του νόμου περί των επιχειρήσεων ασφαλείας και το διάταγμα της 14ης Μαΐου 1991 συνιστούν τεχνικούς κανόνες που έπρεπε, πριν από τη θέσπισή τους, να κοινοποιηθούν στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 8 της οδηγίας 83/189.
- 23 Ο ορισμός της έννοιας «τεχνικός κανόνας» δίδεται με το άρθρο 1, σημείο 5, της οδηγίας 83/189 ως εξής: «οι τεχνικές προδιαγραφές, συμπεριλαμβανομένων των

διοικητικών διατάξεων που ισχύουν γι' αυτές, η τήρηση των οποίων είναι υποχρεωτική, de jure ή de facto, για την εμπορία ή χρησιμοποίηση σε κράτος μέλος ή σε μεγάλο τμήμα του κράτους αυτού, με εξαίρεση τις προδιαγραφές που ορίζονται από τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης». Σύμφωνα με το σημείο 1 του ίδιου άρθρου, νοούνται ως «τεχνικές προδιαγραφές» οι προδιαγραφές που περιέχονται σε έγγραφο με το οποίο ορίζονται τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά ενός προϊόντος, όπως το επίπεδο ποιότητας, η απόδοση, η ασφάλεια, οι διαστάσεις, καθώς και οι προδιαγραφές που ισχύουν για το προϊόν όσον αφορά την ορολογία, τα σύμβολα, τις δοκιμές και μεθόδους δοκιμής, τη συσκευασία, το μαρκάρισμα και το ετικετάρισμα (...)».

- 24 Πρέπει πρώτα να ελεγχθεί εάν διατάξεις όπως το άρθρο 4 του νόμου περί των επιχειρήσεων ασφαλείας συνιστούν τεχνικό κανόνα υπό την έννοια της οδηγίας 83/189.
- 25 Στο ερώτημα αυτό πρέπει να δοθεί αρνητική απάντηση, δεδομένου ότι οι τεχνικοί κανόνες αποτελούν, υπό την έννοια της οδηγίας 83/189, τεχνικές προδιαγραφές που καθορίζουν τα χαρακτηριστικά των προϊόντων και ότι το άρθρο 4 περιορίζεται να προβλέπει τις προϋποθέσεις λειτουργίας των επιχειρήσεων ασφαλείας.
- 26 Όσον αφορά το διάταγμα της 14ης Μαΐου 1991, υπενθυμίζεται ότι το διάταγμα αυτό περιλαμβάνει λεπτομερείς κανόνες που καθορίζουν ιδίως τις προϋποθέσεις που αφορούν τις δοκιμές σχετικά με την ποιότητα και την καλή λειτουργία, τις οποίες πρέπει να πληροί ένα σύστημα ή μια εγκατάσταση συναγερμού προκειμένου να εγκριθεί και να διατεθεί στο εμπόριο εντός του Βελγίου. Συνεπώς, οι κανόνες αυτοί συνιστούν τεχνικούς κανόνες υπό την έννοια της οδηγίας 83/189.
- 27 Όσον αφορά το άρθρο 12 του νόμου περί των επιχειρήσεων ασφαλείας, υπενθυμίζεται ότι το άρθρο αυτό ορίζει ότι τα επίμαχα προϊόντα δεν μπορούν να διατίθενται στο εμπόριο παρά μόνον αφού έχουν προηγουμένως εγκριθεί σύμφωνα με διαδικασία καθοριζόμενη από τον Βασιλιά, η οποία καθορίστηκε με το διάταγμα της 14ης Μαΐου 1991.

- 28 Κατά την Επιτροπή και την CIA Security, το άρθρο 12 του νόμου συνιστά τεχνικό κανόνα υπό την έννοια της οδηγίας, ενώ η Signalson, η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου και η Βελγική Κυβέρνηση ισχυρίζονται στις γραπτές παρατηρήσεις τους ότι το άρθρο αυτό αποτελεί απλώς νόμο πλαίσιο που δεν περιέχει κανέναν τεχνικό κανόνα υπό την έννοια της οδηγίας 83/189.
- 29 Συναφώς, διαπιστώνεται ότι ένας κανόνας χαρακτηρίζεται ως τεχνικός υπό την έννοια της οδηγίας 83/189, εφόσον έχει αυτοτελείς έννομες συνέπειες. Εάν, κατά το εθνικό δίκαιο, ο κανόνας περιορίζεται στην παροχή νομοθετικής εξουσιοδότησεως για την έκδοση διοικητικών κανονιστικών αποφάσεων που περιέχουν κανόνες δεσμευτικούς για τους ενδιαφερομένους και, ως εκ τούτου, δεν έχει απ' εαυτού καμιά έννομη συνέπεια για τους ιδιώτες, ο κανόνας αυτός δεν συνιστά τεχνικό κανόνα υπό την έννοια της οδηγίας (βλ. απόφαση της 1ης Ιουνίου 1994, C-317/92, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλογή 1994, σ. I-2039, σκέψη 26). Εντός του πλαισίου αυτού, υπενθυμίζεται ότι, κατά το άρθρο 8, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας 83/189, τα κράτη μέλη οφείλουν να ανακοινώνουν, συγχρόνως προς το σχέδιο του τεχνικού κανόνα, τον κανόνα που παρέχει νομοθετική εξουσιοδότηση, εφόσον η γνώση αυτού είναι αναγκαία για την εκτίμηση του περιεχομένου του σχεδίου.
- 30 Αντιθέτως, ένας κανόνας πρέπει να χαρακτηρίζεται ως τεχνικός υπό την έννοια της οδηγίας 83/189 εφόσον, όπως επισήμανε η Βελγική Κυβέρνηση κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, υποχρεώνει τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις να ζητούν προηγουμένη έγκριση για το υλικό τους, ακόμη και αν δεν έχουν θεσπισθεί οι προβλεπόμενοι διοικητικοί κανόνες.
- 31 Συνεπώς, στο τρίτο και τέταρτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι κανόνες όπως το άρθρο 4 του νόμου περί των επιχειρήσεων ασφαλείας δεν συνιστούν τεχνικούς κανόνες υπό την έννοια της οδηγίας 83/189, ενώ διατάξεις όπως οι περιλαμβανόμενες στο βασιλικό διάταγμα της 14ης Μαΐου 1991 συνιστούν τεχνικούς κανόνες, ο δε χαρακτηρισμός κανόνων όπως το άρθρο 12 του νόμου περί των επιχειρήσεων ασφαλείας εξαρτάται από τις έννομες συνέπειές τους κατά το εθνικό δίκαιο.

Επί του πέμπτου και του έκτου ερωτήματος

- 32 Με το πέμπτο και το έκτο ερώτημα, το εθνικό δικαστήριο ερωτά κατ' ουσίαν εάν οι διατάξεις της οδηγίας 83/189, ιδίως δε τα άρθρα 8 και 9 αυτής, είναι ανεπιφύλακτες και αρκούντως σαφείς ώστε να μπορούν οι ιδιώτες να τις επικαλούνται ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων, τα οποία οφείλουν να αρνούνται την εφαρμογή εθνικού τεχνικού κανόνα ο οποίος δεν κοινοποιήθηκε σύμφωνα με την οδηγία.
- 33 Το άρθρο 8, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας ορίζει τα εξής:

«1. Τα κράτη μέλη αμέσως ανακοινώνουν στην Επιτροπή κάθε σχέδιο τεχνικού κανόνα, εκτός αν πρόκειται απλώς για πιστή εισαγωγή διεθνούς ή ευρωπαϊκού προτύπου, οπότε αρκεί μια απλή ενημέρωση σχετικά με το εν λόγω πρότυπο. Επίσης απευθύνουν στην Επιτροπή σύντομη ανακοίνωση των λόγων που καθιστούν αναγκαία την κατάρτιση ενός τέτοιου τεχνικού κανόνα, εκτός αν οι λόγοι αυτοί εμφανίζονται ήδη στο σχέδιο. Κατά περίπτωση, τα κράτη μέλη ανακοινώνουν ταυτόχρονα το κείμενο των βασικών νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων, στις οποίες αναφέρεται, κατά κύριο και άμεσο τρόπο, το σχέδιο τεχνικού κανόνα, εάν η γνώση αυτού του κειμένου είναι αναγκαία για την εκτίμηση του πεδίου εφαρμογής του σχεδίου του τεχνικού κανόνα.

Η Επιτροπή γνωστοποιεί αμέσως το σχέδιο στα λοιπά κράτη μέλη· μπορεί, επίσης, να το υποβάλει προς γνωμοδότηση στην επιτροπή του άρθρου 5 και, ενδεχομένως, στην επιτροπή που είναι αρμόδια στον εν λόγω τομέα.

2. Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη μπορούν να απευθύνουν προς το κράτος μέλος που γνωστοποίησε σχέδιο τεχνικού κανόνα παρατηρήσεις που το εν λόγω κράτος μέλος θα λάβει υπόψη στο μέτρο του δυνατού, αργότερα, κατά την τελική διατύπωση του τεχνικού κανόνα.»

34 Κατά το άρθρο 9 της οδηγίας,

«1. Με την επιφύλαξη των παραγράφων 2 και 2α, τα κράτη μέλη αναβάλλουν, κατά έξι μήνες από την ημερομηνία της ανακοίνωσης που αναφέρεται στο άρθρο 8, παράγραφος 1, την έγκριση ενός σχεδίου τεχνικού κανόνα, εφόσον η Επιτροπή ή άλλο κράτος μέλος εκφέρουν, πριν από την πάροδο τριών μηνών από την εν λόγω ημερομηνία, λεπτομερώς αιτιολογημένη γνώμη, με την οποία κρίνεται αναγκαία η τροποποίηση του σχεδιαζόμενου μέτρου ώστε να εξαλειφθούν ή να περιορισθούν τα εμπόδια που το μέτρο αυτό θα μπορούσε, ενδεχομένως, να δημιουργήσει στην ελεύθερη διακίνηση των αγαθών. Το συγκεκριμένο κράτος μέλος παρουσιάζει έκθεση στην Επιτροπή για τη συνέχεια που προτίθεται να δώσει σε αιτιολογημένες γνώμες αυτού του είδους. Η Επιτροπή σχολιάζει αυτή την αντιμετώπιση.

2. Η προθεσμία που αναφέρεται στην παράγραφο 1 είναι δωδεκάμηνη, αν πριν από την πάροδο τριών μηνών από την ανακοίνωση που αναφέρεται στο άρθρο 8, παράγραφος 1, η Επιτροπή γνωστοποιήσει την πρόθεσή της να προτείνει ή να εκδώσει οδηγία για το θέμα αυτό.

2 α. Όταν η Επιτροπή διαπιστώνει ότι μια ανακοίνωση όπως αυτή που προβλέπεται στο άρθρο 8, παράγραφος 1, αφορά τομέα που καλύπτεται από πρόταση οδηγίας ή κανονισμού που υπέβαλε στο Συμβούλιο, κοινοποιεί, μέσα σε τρεις μήνες από την ανακοίνωση, τη διαπίστωση αυτή στο οικείο κράτος μέλος.

Τα κράτη μέλη απέχουν από τη θέσπιση τεχνικών κανόνων σε τομέα που καλύπτεται από πρόταση οδηγίας ή κανονισμού που η Επιτροπή έχει υποβάλει στο Συμβούλιο πριν από την προβλεπόμενη στο άρθρο 8, παράγραφος 1, ανακοίνωση, κατά τη διάρκεια δώδεκα μηνών από την ημερομηνία υποβολής της εν λόγω πρότασης.

Οι παράγραφοι 1, 2 και 2α του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζονται σωρευτικά.

3. Οι παράγραφοι 1, 2 και 2α δεν εφαρμόζονται στην περίπτωση που, για λόγους επείγουσας ανάγκης που έχουν σχέση με την προστασία της υγείας των ανθρώπων και των ζώων ή την προστασία των φυτών ή την ασφάλεια, ένα κράτος μέλος πρέπει, σε πολύ σύντομα χρονικά περιθώρια, να καταρτίσει τεχνικούς κανόνες για να τους θεσπίσει και να τους θέσει αμέσως σε εφαρμογή, χωρίς να είναι δυνατές διαβουλεύσεις. Στην ανακοίνωση που αναφέρεται στο άρθρο 8, το συγκεκριμένο αυτό κράτος μέλος αναφέρει τους λόγους που δικαιολογούν τον επείγοντα χαρακτήρα των μέτρων. Σε περίπτωση καταχρηστικής προσφυγής στη διαδικασία αυτή, η Επιτροπή λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα.»

35 Το άρθρο 10 της οδηγίας ορίζει ότι «Τα άρθρα 8 και 9 δεν εφαρμόζονται όταν τα κράτη μέλη εκπληρούν τις υποχρεώσεις που απορρέουν από κοινοτικές οδηγίες και κανονισμούς· το ίδιο ισχύει και για τις δεσμεύσεις που απορρέουν από διεθνή συμφωνία και οι οποίες έχουν ως αποτέλεσμα τη θέσπιση ενιαίων τεχνικών προδιαγραφών στην Κοινότητα».

36 Υπενθυμίζεται ότι, από το 1986, με μια ανακοίνωση (86/C 245/05, ΕΕ 1986, C 245, σ. 4), η Επιτροπή προσδιόρισε την άποψή της επί του ζητήματος που θέτει το tribunal de commerce de Liège με τα δύο τελευταία ερωτήματά του. Με την ανακοίνωση αυτή, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι, αφενός, η οδηγία απονέμει σ' αυτήν, καθώς και στα κράτη μέλη, σημαντικό ρόλο επιτρέποντάς της να εμποδίζει την εμφάνιση νέων τεχνικών εμποδίων στο εμπόριο και, αφετέρου, οι υποχρεώσεις που υπέχουν τα κράτη μέλη από την οδηγία είναι σαφείς και κατηγορηματικές, καθόσον:

— τα κράτη μέλη οφείλουν να ανακοινώνουν όλα τα σχέδια τεχνικών κανόνων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας·

— οφείλουν να αναστέλλουν την έγκριση των σχεδίων τεχνικών κανόνων αυτομάτως επί τρεις μήνες, εκτός των ειδικών περιπτώσεων που καλύπτονται από το άρθρο 9, παράγραφος 3·

— οφείλουν να αναστέλλουν την έγκριση των σχεδίων τεχνικών κανόνων επί τρεις μέχρι εννέα επιπλέον μήνες, αναλόγως του κατά πόσον έχουν προβληθεί αντιρρήσεις ή μελετάται η θέσπιση κοινοτικού νομοθετήματος.

Τέλος, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι, εάν τα κράτη μέλη δεν τηρήσουν τις υποχρεώσεις που υπέχουν από την οδηγία, τούτο θα δημιουργήσει σοβαρά χάσματα στην εσωτερική αγορά και ενδεχομένως θα έχει αρνητικά αποτελέσματα στο εμπόριο.

- 37 Από την ανακοίνωση προκύπτει ότι η Επιτροπή συνάγει από τις διαπιστώσεις αυτές ότι, «όταν ένα κράτος μέλος κυρώνει τεχνική προδιαγραφή που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 83/189 χωρίς να κοινοποιεί το προσχέδιό της στην Επιτροπή και αθετώντας την υποχρέωση αναστολής της διαδικασίας, το κατ' αυτό τον τρόπο θεσπιζόμενο κείμενο δεν είναι εκτελεστό έναντι τρίτων στο πλαίσιο της έννομης τάξης του εν λόγω κράτους μέλους. Η Επιτροπή θεωρεί, συνεπώς, ότι οι τυχόν διάδικοι έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν από τα εθνικά δικαστήρια να αρνηθούν την εφαρμογή των εθνικών τεχνικών προδιαγραφών που δεν έχουν κοινοποιηθεί, όπως τούτο επιβάλλεται από την κοινοτική νομοθεσία».
- 38 Στην παρούσα υπόθεση, η Επιτροπή εμμένει στην ερμηνεία αυτή της οδηγίας 83/189, με την οποία συντάσσεται η CIA Security.
- 39 Η Γερμανική, η Ολλανδική Κυβέρνηση και η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου αντιτάσσονται στην ερμηνεία αυτή και φρονούν, αντιθέτως, ότι οι τεχνικοί κανόνες υπό την έννοια της οδηγίας 83/189 μπορούν να προβάλλονται έναντι των ιδιωτών, ακόμη και αν έχουν θεσπιστεί χωρίς να τηρηθούν οι υποχρεώσεις που απορρέουν από την οδηγία. Η επιχειρηματολογία στην οποία βασίζεται η ερμηνεία αυτή θα εξετασθεί κατωτέρω.

- 40 Υπογραμμίζεται, καταρχάς, ότι η οδηγία 83/189 σκοπεύει στη μέσω προληπτικού ελέγχου προστασία της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων, η οποία αποτελεί ένα από τα θεμέλια της Κοινότητας. Ο έλεγχος αυτός είναι σκοπικός, καθόσον οι τεχνικοί κανόνες που εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας μπορεί να αποτελούν εμπόδια στο μεταξύ κρατών μελών εμπόριο, τα οποία δεν μπορούν να επιτραπούν παρά μόνον εάν είναι αναγκαία για την ικανοποίηση επιτακτικών αναγκών προς εξυπηρέτηση ενός σκοπού γενικού συμφέροντος. Ο έλεγχος που θεσπίζει η οδηγία είναι αποτελεσματικός κατά το μέτρο που όλα τα σχέδια τεχνικών κανόνων που εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής της πρέπει να κοινοποιούνται και που η έγκριση και η θέση σε ισχύ των κανόνων αυτών — πλην των κανόνων για τους οποίους το επείγον των μέτρων δικαιολογεί εξαίρεση — πρέπει να αναστέλλονται για τα χρονικά διαστήματα που καθορίζει το άρθρο 9.
- 41 Συνεπώς, η κοινοποίηση και η περίοδος αναστολής παρέχουν στην Επιτροπή και στα άλλα κράτη μέλη την ευκαιρία, αφενός, να εξετάσουν εάν το επίμαχο σχέδιο δημιουργεί εμπόδια στο εμπόριο που αντιβαίνουν στη Συνθήκη ΕΚ ή εμπόδια που πρέπει να αποφευχθούν με τη θέσπιση κοινών ή εναρμονισμένων μέτρων και, αφετέρου, να προτείνουν τροποποιήσεις στα μελετώμενα εθνικά μέτρα. Εξάλλου, η διαδικασία αυτή επιτρέπει στην Επιτροπή να προτείνει ή να θεσπίζει κοινοτικούς κανόνες διέποντες τον τομέα που αποτελεί το αντικείμενο του μελετώμενου μέτρου.
- 42 Στη συνέχεια, διαπιστώνεται ότι, κατά παγία νομολογία, σε όλες τις περιπτώσεις που οι διατάξεις οδηγίας εμφανίζονται, από απόψεως περιεχομένου, ανεπιφύλακτες και ακούσντως σαφείς, μπορεί να γίνει επίκληση των διατάξεων αυτών, έναντι κάθε εθνικής διατάξεως μη σύμφωνης προς την οδηγία (βλ. αποφάσεις της 19ης Ιανουαρίου 1982, 8/81, Becker, Συλλογή 1982, σ. 53, και της 19ης Νοεμβρίου 1991, C-6/90 και C-9/90, Francovich κ.λπ., Συλλογή 1991, σ. I-5357).
- 43 Κατά την Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, οι διατάξεις της οδηγίας 83/189 δεν πληρούν τα κριτήρια αυτά, δεδομένου ιδίως ότι η διαδικασία κοινοποίησης περιλαμβάνει ορισμένα ασαφή στοιχεία.

- 44 Η άποψη αυτή δεν μπορεί να γίνει δεκτή. Πράγματι, τα άρθρα 8 και 9 της οδηγίας 83/189 επιβάλλουν στα κράτη μέλη τη σαφή υποχρέωση να κοινοποιούν στην Επιτροπή τα σχέδια τεχνικών κανόνων πριν από την έγκρισή τους. Κατά συνέπεια, δεδομένου ότι τα άρθρα αυτά είναι, από απόψεως περιεχομένου, ανεπιφύλακτα και αρκούντως σαφή, μπορεί να γίνει επίκλησή τους από τους ιδιώτες ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων.
- 45 Πρέπει ακόμη να εξετασθούν οι έννομες συνέπειες τις οποίες επιφέρει η εκ μέρους των κρατών μελών παράβαση της υποχρέωσης κοινοποίησης και, πιο συγκεκριμένα, εάν η οδηγία 83/189 έχει την έννοια ότι η παράβαση της υποχρέωσης κοινοποίησης, η οποία συνιστά διαδικαστική πλημμέλεια κατά τη θέσπιση των οικείων τεχνικών κανόνων, συνεπάγεται τη μη εφαρμογή των τεχνικών αυτών κανόνων, με αποτέλεσμα να μην είναι αντιτάξιμοι έναντι των ιδιωτών.
- 46 Η Γερμανική, η Ολλανδική Κυβέρνηση και η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου φρονούν συναφώς ότι η οδηγία 83/189 αφορά αποκλειστικώς τις σχέσεις μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής, ότι περιορίζεται στη δημιουργία διαδικαστικών υποχρεώσεων τις οποίες πρέπει να τηρούν τα κράτη μέλη κατά τη θέσπιση τεχνικών κανόνων, χωρίς εντούτοις να τίθεται υπό αμφισβήτηση η αρμοδιότητά τους για τη θέσπιση των εν λόγω κανόνων μετά την περίοδο αναστολής, και, τέλος, ότι δεν περιλαμβάνει καμία ρητή διάταξη σχετική με ενδεχόμενες κυρώσεις λόγω της μη τηρήσεως των προαναφερθεισών διαδικαστικών υποχρεώσεων.
- 47 Εντός του πλαισίου αυτού, επισημαίνεται καταρχάς ότι κανένα από τα στοιχεία αυτά δεν αποκλείει το να συνεπάγεται η παράβαση της οδηγίας 83/189 τη μη εφαρμογή των επιμάχων τεχνικών κανόνων.
- 48 Αυτή η συνέπεια της παραβάσεως των υποχρεώσεων που απορρέουν από την οδηγία 83/189 δεν εξαρτάται από συναφή ρητή διάταξη. Όπως έχει ήδη επιση-

μανθεί, είναι αναμφισβήτητο ότι σκοπός της οδηγίας είναι η μέσω προληπτικού ελέγχου προστασία της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων και ότι η υποχρέωση κοινοποίησης συνιστά ουσιώδες μέσο για την πραγματοποίηση αυτού του κοινοτικού ελέγχου. Η αποτελεσματικότητα του ελέγχου αυτού ενισχύεται ακόμη περισσότερο εφόσον η οδηγία ερμηνεύεται κατά τρόπον ώστε η παράβαση της υποχρέωσης κοινοποίησης να συνιστά ουσιώδη διαδικαστική πλημμέλεια ικανή να συνεπάγεται τη μη δυνατότητα εφαρμογής στους ιδιώτες των επιμέσων τεχνικών κανόνων.

49 Στη συνέχεια, επισημαίνεται ότι αυτή η ερμηνεία της οδηγίας είναι σύμφωνη με την απόφαση της 13ης Ιουλίου 1989, 380/87, Enicnem Base κ.λπ. (Συλλογή 1989, σ. 2491, σκέψεις 19 έως 24). Με την απόφαση αυτή, με την οποία το Δικαστήριο αποφάνθηκε επί της υποχρέωσης των κρατών μελών να κοινοποιούν στην Επιτροπή τα σχέδια των εθνικών κανονιστικών ρυθμίσεων στον τομέα εφαρμογής ενός άρθρου της οδηγίας 75/442/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 15ης Ιουλίου 1975, περί των στερεών αποβλήτων (ΕΕ ειδ. έκδ. 15/001, σ. 86), το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι ούτε από το γράμμα ούτε από τον σκοπό της εξεταζομένης διατάξεως μπορεί να συναχθεί ότι η αθέτηση της υποχρέωσης προηγουμένης κοινοποίησης που βαρύνει τα κράτη μέλη καθιστά, αφ' εαυτής, παράνομες τις κανονιστικές ρυθμίσεις που θεσπίζονται κατ' αυτόν τον τρόπο. Συναφώς, το Δικαστήριο επισήμανε ρητώς ότι η επίμαχη διάταξη επιβάλλει απλώς υποχρέωση προηγουμένης κοινοποίησης, χωρίς να εξαρτά τη θέση σε ισχύ των σκοπομένων ρυθμίσεων από το αν συμφωνεί ή δεν αντιτίθεται η Επιτροπή και χωρίς να καθιερώνει διαδικασία κοινοτικού ελέγχου των εν λόγω σχεδίων. Συνεπώς, το Δικαστήριο κατέληξε ότι η εξεταζομένη διάταξη αφορά τις σχέσεις μεταξύ κρατών μελών και Επιτροπής και δεν παρέχει, αντιθέτως, στους ιδιώτες κανένα δικαίωμα δυνάμενο να προσβληθεί σε περίπτωση που το κράτος μέλος παραβαίνει την υποχρέωση προηγουμένης κοινοποίησης στην Επιτροπή των σχεδίων κανονιστικών του ρυθμίσεων.

50 Αντιθέτως, στην προκειμένη περίπτωση, σκοπός της οδηγίας δεν είναι απλώς να ενημερώνεται η Επιτροπή, αλλά ακριβώς, όπως ήδη διαπιστώθηκε στη σκέψη 41 της παρούσας αποφάσεως, σε γενικότερο πλαίσιο, η εξάλειψη ή ο περιορισμός των εμποδίων στο εμπόριο, η ενημέρωση των άλλων κρατών περί των τεχνικών κανονιστικών ρυθμίσεων που μελετώνται από ένα κράτος, η παροχή προς την Επιτροπή και προς τα άλλα κράτη μέλη του αναγκαίου χρόνου προκειμένου να ενεργήσουν και να προτείνουν τροποποιήσεις που επιτρέπουν την ελαχιστοποίηση των περιορισμών στην ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων που απορρέουν από το μελετώμενο μέτρο και η παροχή στην

Επιτροπή του αναγκαίου χρόνου προκειμένου να προτείνει οδηγία εναρμονίσεως. Εξάλλου, το γράμμα των άρθρων 8 και 9 της οδηγίας 83/189 είναι σαφές, δεδομένου ότι αυτά προβλέπουν διαδικασία κοινοτικού ελέγχου των σχεδίων των εθνικών κανονιστικών ρυθμίσεων και την εξάρτηση της ημερομηνίας θέσεώς τους σε ισχύ από τη συμφωνία ή από τη μη αντίθεση της Επιτροπής.

- 51 Τέλος, πρέπει αν εξετασθεί αν υφίστανται, όπως παρατήρησε, ιδίως, η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, ειδικοί λόγοι όσον αφορά την οδηγία 83/189 που δεν επιτρέπουν να ερμηνευθεί κατά τρόπο συνεπαγόμενο τη μη δυνατότητα εφαρμογής στους τρίτους των τεχνικών κανόνων που θεσπίζονται κατά παράβαση της οδηγίας.
- 52 Συναφώς, επισημάνθηκε ιδίως ότι, αν οι κανόνες αυτοί δεν είναι αντιτάξιμοι έναντι των τρίτων, θα δημιουργηθεί κενό δικαίου στην επίμαχη εθνική έννομη τάξη και, συνεπώς, είναι δυνατόν να προκληθούν σοβαρά προβλήματα, οσάκις ιδίως το μη αντιτάξιμο έναντι τρίτων αφορά κανονιστικές ρυθμίσεις στον τομέα της ασφαλείας.
- 53 Η επιχειρηματολογία αυτή δεν μπορεί να γίνει δεκτή. Συγκεκριμένα, το κράτος μέλος μπορεί να κάνει χρήση της διαδικασίας κατεπείγοντος του άρθρου 9, παράγραφος 3, της οδηγίας 83/189, οσάκις, για λόγους που καθορίζει η διάταξη αυτή, κρίνει αναγκαία την κατάρτιση τεχνικών κανόνων εντός βραχυτάτου χρόνου, για να τους θεσπίσει και να τους θέσει αμέσως σε εφαρμογή, χωρίς να είναι δυνατές οι διαβουλεύσεις.
- 54 Ενόψει των ανωτέρω σκέψεων, συνάγεται το συμπέρασμα ότι η οδηγία 83/189 έχει την έννοια ότι η παράβαση της υποχρεώσεως κοινοποιήσεως συνεπάγεται τη μη δυνατότητα εφαρμογής των οικείων τεχνικών κανόνων, ώστε αυτοί να μην είναι αντιτάξιμοι έναντι των ιδιωτών.
- 55 Συνεπώς, στο πέμπτο και στο έκτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι τα άρθρα 8 και 9 της οδηγίας 83/189 έχουν την έννοια ότι οι ιδιώτες μπορούν να

τα επικαλούνται ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων, τα οποία οφείλουν να αρνούνται την εφαρμογή εθνικού τεχνικού κανόνα ο οποίος δεν κοινοποιήθηκε σύμφωνα με την οδηγία.

Επί των δύο πρώτων ερωτημάτων

- 56 Με το πρώτο και το δεύτερο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ερωτά κατ' ουσίαν εάν το άρθρο 30 της Συνθήκης απαγορεύει εθνικές διατάξεις όπως τα άρθρα 4 και 12 του νόμου περί των επιχειρήσεων ασφαλείας και το διάταγμα της 14ης Μαΐου 1991.
- 57 Ενόψει των απαντήσεων που δόθηκαν στο τρίτο, τέταρτο, πέμπτο και έκτο προδικαστικό ερώτημα, δεν είναι αναγκαίο να δοθεί απάντηση στα δύο πρώτα προδικαστικά ερωτήματα, καθόσον αφορούν το άρθρο 12 του νόμου περί των επιχειρήσεων ασφαλείας και το διάταγμα της 14ης Μαΐου 1991, δεδομένου ότι αυτά δεν είναι αντιτάξιμα έναντι των ιδιωτών. Συνεπώς, πρέπει να δοθεί απάντηση μόνο στο τρίτο προδικαστικό ερώτημα με το οποίο ερωτάται αν διάταξη όπως το άρθρο 4 του νόμου περί των επιχειρήσεων ασφαλείας, κατά το οποίο κανείς δεν μπορεί να εκμεταλλεύεται επιχείρηση ασφαλείας χωρίς να έχει λάβει σχετική άδεια από τον Υπουργό Εσωτερικών, συμβιβάζεται με το άρθρο 30 της Συνθήκης.
- 58 Συναφώς, παρατηρείται ότι μια τέτοια διάταξη, εφόσον εξαρτά από την εκπλήρωση μιας προϋποθέσεως τη δυνατότητα μιας επιχείρησης να λειτουργεί ως επιχείρηση ασφαλείας, δεν εμπίπτει ευθέως στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 30 της Συνθήκης, το οποίο αφορά την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων μεταξύ κρατών μελών. Επιπλέον, διαπιστώνεται ότι στη δικογραφία δεν υπάρχει η παραμικρή ένδειξη περί του ότι η διάταξη αυτή έχει περιοριστικά αποτελέσματα στην ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων ή, εξάλλου, ότι αντιβαίνει στο κοινοτικό δίκαιο.

- 59 Συνεπώς, στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 30 της Συνθήκης δεν απαγορεύει εθνική διάταξη όπως το άρθρο 4 του νόμου περί των επιχειρήσεων ασφαλείας.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 60 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η Βελγική, η Γερμανική και η Ολλανδική Κυβέρνηση και η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, καθώς και η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, που κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπύπτοντος που ανέκλυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

κρίνοντας επί των ερωτημάτων που του υπέβαλε το tribunal de commerce de Liège με παρεμπύπτουσα απόφαση της 20ής Ιουνίου 1994, αποφαινεται:

- 1) Κανόνες όπως το άρθρο 4 του βελγικού νόμου της 10ης Απριλίου 1990, περί των επιχειρήσεων φυλάξεως, των επιχειρήσεων ασφαλείας και των εσωτερικών υπηρεσιών φυλάξεως, δεν συνιστούν τεχνικούς κανόνες υπό την έννοια της οδηγίας 83/189/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 28ης Μαρτίου 1983, για την καθιέρωση μιας διαδικασίας πληροφόρησης στον τομέα των τεχνικών προτύπων και προδιαγραφών, όπως έχει τροποποιηθεί με την οδηγία 88/182/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 1988, ενώ διατάξεις όπως οι περιλαμβανόμενες στο βελγικό βασιλικό διάταγμα της 14ης Μαΐου 1991, περί καθορισμού της διαδικασίας εγκρίσεως των συστημάτων και εγκαταστάσεων συναγερμού που αφορά ο νόμος της 10ης Απριλίου 1990, συνιστούν

τεχνικούς κανόνες, ο δε χαρακτηρισμός κανόνων όπως το άρθρο 12 του προαναφερθέντος νόμου της 10ης Απριλίου 1990 εξαρτάται από τις έννομες συνέπειές τους κατά το εθνικό δίκαιο.

- 2) Τα άρθρα 8 και 9 της οδηγίας 83/189/ΕΟΚ, όπως έχει τροποποιηθεί με την οδηγία 88/182, έχουν την έννοια ότι οι ιδιώτες μπορούν να τα επικαλούνται ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων, τα οποία οφείλουν να αρνούνται την εφαρμογή εθνικού τεχνικού κανόνα ο οποίος δεν κοινοποιήθηκε σύμφωνα με την οδηγία.
- 3) Το άρθρο 30 της Συνθήκης ΕΚ δεν απαγορεύει εθνική διάταξη όπως το άρθρο 4 του προαναφερθέντος νόμου της 10ης Απριλίου 1990.

Rodríguez Iglesias

Κακούρης

Edward

Puissochet

Mancini

Moitinho de Almeida

Kapteyn

Gulmann

Murray

Ragnemalm

Sevón

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 30 Απριλίου 1996.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος

R. Grass

G. C. Rodríguez Iglesias